
ЗМІСТ

НА ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЛІЩЕНКА МИКОЛИ ОПАНАСОВИЧА

1. Талановитий педагог, здібний організатор, мудрий керівник, добра Людина 9
2. **Брицький Петро (Чернівці)**. Людина надзвичайної порядності й скромності 9

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

1. **Филипчук Олександр (Чернівці)**
Святослав у Слові (Молінні) Даниїла Заточника 11
2. **Баженов Олександр (Кам'янець-Подільський)**
Церковне (храмове) будівництво в Київській Русі в X–XI ст. 13
3. **Кузь Анатолій (Чернівці)**
Характерні риси військового розвитку генуезької Газарії в XIII – XV ст. 19
4. **Красножон Андрій (Одеса)**
Історія дослідження лапідарних пам'яток XV ст. з середньовічного Білгорода-на-Дністрі 24
5. **Дробіна Лілія (Чернівці)**
Православна спадщина Адама Кисіля 27
6. **Яценюк Галина (Чернівці)**
Гетьман Мазепа на захисті українського книговидання 32
7. **Королько Андрій (Івано-Франківськ)**
Культурно-просвітницька і громадсько-політична діяльність о. Івана Озаркевича (1826–1903)
в контексті українського національного відродження 37
8. **Білецький Борис, Хитрова Ольга (Чернівці)**
Родина Маклаїв і Україна (до 125-річчя від дня смерті М.М.Миклухо-Маклая) 44
9. **Клапчук Володимир (Івано-Франківськ)**
Будівельне господарство Гуцульщини кінця XIX – першої третини XX ст. 51
10. **Удод Олександр (Київ), Юрій Михайло (Чернівці)**
Особливості формування української нації в XIX ст. 57
11. **Королько Андрій, Давибіда Лев (Івано-Франківськ)**
Санітарно-епідемічна ситуація на Покутті у роки національно-визвольних змагань
західних українців 1918–1919 рр. 62
12. **Демчучен Олександр (Чернівці)**
До питання про всебічне забезпечення Армії Української Народної Республіки
в період Директорії (1918–1920 рр.) 67
13. **Брицький Петро (Чернівці)**
Продовольча політики ЦК РКП(б) та Раднаркому РСФРР в Україні в 1918–1920 рр. 71
14. **Даниленко Олександр (Київ)**
Українська СРР в міжнародних відносинах 1920-х рр.: історіографія проблеми 78
15. **Демочко Віктор (Чернівці)**
Зародження демократичної української преси у надрах системи компартійних засобів
масової інформації і її роль у здобутті Україною державного суверенітету (1985–1991 рр.) 87
16. **Герегова Світлана (Чернівці)**
Становлення української преси у США (до 120-річчя заснування часопису
української громади «Свобода») 96

ІСТОРІЯ БУКОВИНИ ТА ПІВНІЧНОЇ БЕССАРАБІЇ (ХОТИНЩИНИ)

1. Балух Олексій (Чернівці) Буковина у складі Молдавської держави у 40-х роках XIV – першій третині XVI ст.: історіографія питання	102
2. Богачик Тамара (Чернівці) Суспільні процеси в Північній Бессарабії дореформеного періоду (1812–1868 рр.)	107
3. Добржанський Сергій (Чернівці) Василь Продан і зародження українського національного руху на Буковині в другій половині XIX ст.	110
4. Добржанський Олександр (Чернівці) Формування української національної еліти на Буковині в другій половині XIX – на початку XX ст.	115
5. Ботушанський Василь, Ботушанський Олег (Чернівці) Ім'я художника Миколи Івасюка на сторінках буковинської преси (1886–1902 рр.)	119
6. Гуйванюк Микола (Чернівці) Ярослав Весоловський в суспільно-політичному та культурно-освітньому житті галицьких і буковинських українців (кінець XIX – початок XX ст.)	123
7. Ботушанський Василь (Чернівці) Ім'я і творчість І. Котляревського на Буковині (середина XIX – початок XX ст.) (до 110-річчя встановлення йому пам'ятника у Полтаві)	128
8. Науменко Андрій (Київ) Бойові дії російського Південно-Західного фронту в грудні 1915 – січні 1916 року	135
9. Суровцев Олег (Чернівці) Голокост на теренах Буковини: ретроспектива подій та питання збереження історичної пам'яті.....	141
10. Галина Чайка (Чернівці) Реалізація політики органів місцевого самоврядування щодо етнополітичної ситуації в Чернівецькій області	146

ПРАЦІ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

1. Рудик Олена (Чернівці) Розвиток довготривалої фортифікації на теренах України (з давніх часів до кінця XIII ст.)	152
2. Ковалець Тарас (Чернівці) Козацька стратегія у повстанні 1630 р. в Україні	156
3. Нечипоренко Михайло (Чернівці) Рід Самойловичів і початок політичної кар'єри Івана Самойловича	162
4. Валявська Катерина (Чернівці) Елементи світського життя в австрійській Буковині (1774–1815)	166
5. Прокоп Тарас (Чернівці) Реформаторська діяльність П. Румянцева-Задунайського на посаді генерал-губернатора Малоросії	174
6. Гучко Оксана (Чернівці) Стан медичної допомоги населенню Буковини (кінець XVIII ст. – перша половина XIX ст.)	179
7. Холодюк Юрій (Вінниця) Стан релігійного життя на Поділлі у XVIII–XIX ст., роль і місце монастирів у релігійному житті краю	184

8. Гайсенюк Віталій (Чернівці) Москвофільський рух у Галичині на початку ХХ ст.	188
9. Обершт Ольга (Чернівці) Російський націоналістичний рух в Україні на початку ХХ ст.: ідеологія та практика	193
10. Максимець Ігор (Чернівці) Діяльність Степана Смал-Стоцького в 1919–1938 рр. (еміграційний період)	196
11. Мустеця Василь (Чернівці) Організація та діяльність боївки ОУН-УПА Василя Маланчука-«Ситого» у 1944 р. (Кіцманський район Чернівецької області)	202
12. Яворська Ірина (Чернівці) Морально-психологічний клімат серед буковинського єврейства після повернення з таборів Трансністрії та передумови єврейської еміграції з Буковини (1944–1945 рр.)	209
13. Шилок Олег (Чернівці) Діяльність наукової бібліотеки Чернівецького університету в 50-х – 70-х рр. ХХ ст.	215
14. Червінський Андрій (Івано-Франківськ) Увічнення постатей Тараса Шевченка та Івана Франка у творах монументального мистецтва на Прикарпатті у 90-х роках ХХ – на початку ХХІ ст.	219

ДОКУМЕНТИ

1. Ботушанський Василь (Чернівці) Революційні події на Буковині в листопаді 1918 року <i>До 95-річчя Народного віча українців Буковини 3 листопада 1918 р.</i>	224
---	-----

РЕЦЕНЗІЇ

1. Яценюк Фадей (Чернівці) <i>Ботушанський В.М., Брицький П.П., Чайка Г.В., Юрійчук Є.П.</i> <i>Осип Безпалко – видатний український громадський і політичний діяч. – Чернівці, 2013. – 86 с.</i>	226
2. Шкрібляк Микола (Чернівці) <i>Нестор Мизак. Українська кров під Монте-Кассіно. – Чернівці:</i> <i>Чернівецький національний університет, 2013. – 276 с., іл.</i>	227

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В 2012 р.	230
---	-----

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	233
------------------------------------	-----

CONTENTS

TO COMMEMORATE LISHCHENKO MYKOLA OPANASOVYCH

1. A Talented Teacher, Capable Organizer, Wise Leader, Good Person 9
2. **Brytskyy Petro (Chernivtsi)**. A Person of Extraordinary Honesty and Modesty 9

HISTORY OF UKRAINE

- 1. Fylypchuk Oleksandr (Chernivtsi)**
Sviatoslav in the Slovo (Molenie) of Daniel the Exile 11
- 2. Bazhenov Aleksandr (Kamianets-Podil'skyi)**
Church Construction in Kyiv Rus in the 10th-11th Century 13
- 3. Kuz' Anatoliy (Chernivtsi)**.
Typical Features of Military Development of Genoa Gazaria in the 13th – 15th Century 19
- 4. Krasnozhon Andrii (Odesa)**
The History of the Searching of Lapidary Monuments of the 15th Century
of the Medieval Belgorod on the Dniester 24
- 5. Drobina Liliia (Chernivtsi)**
Adam Kysel's Orthodox Heritage 27
- 6. Yatseniuk Halyna (Chernivtsi)**
Hetman Mazepa on the Defense of Ukrainian Publishing 32
- 7. Korol'ko Andriy (Ivano-Frankivsk)**
The Cultural-Educational and Social-Political Activity of the Priest Ivan Ozarkevych (1826–1903)
in the Context of the Ukrainian National Revival 37
- 8. Biletskyi Borys, Hytrova Olga (Chernivtsi)**
The Maklais and Ukraine (Dedicated to the 125th-Anniversary from the Day
of M.M.Myklukho-Maklai's Death) 44
- 9. Klapchuk Volodymyr (Ivano-Frankivsk)**
Building Industry in Gutsulshchyna at the End of 19th – the First third of 20th Century 51
- 10. Udod Olexandr (Kyiv), Yuriy Mykhaylo (Chernivtsi)**
Terms of Ukrainian Nation Becoming in the Nineteenth Century 57
- 11. Korol'ko Andriy, Davybida Lev (Ivano-Frankivsk)**
The Sanitary and Epidemical Situation of Pokuttya During the National Liberation Struggle
of Western Ukrainians in 1918–1919 62
- 12. Demchuchen Oleksandr (Chernivtsi)**
To the Issue of Comprehensive Ensuring of the Army of the Ukrainian National Republic
in the Period of Directory (1918–1920) 67
- 13. Bryts'kyi Petro (Chernivtsi)**
Supplies Policy of CK RKP(b) and Council of National Commissars of the RSFSR
in Ukraine in 1918–1920 71
- 14. Danylenko Oleksandr (Kyiv)**
Ukrainian SSR in International Relations 1920: Historiography of the Problem 78
- 15. Demochko Viktor (Chernivtsi)**
Formation of Democratic Ukrainian Press within the System of Communist Party Mass Media
and its Role in Gaining Ukrainian State Sovereignty (1985–1991) 87

16. Herehova Svitlana (Chernivtsi) The Ukrainian Press Establishment in the USA (Dedicated to 120 th -Anniversary of the Ukrainian Community's Periodical «Svoboda (Freedom)» Establishing)	96
---	----

HISTORY OF BUKOVYNA AND NORTHERN BESSARABIA (KHOTYNSHCHYNA)

1. Balukh Aleksey (Chernivtsi) Bukovina as Part of the Moldavian State in 40s of 14 th – the First Third of the 16 th Century: Historiography	102
2. Bohachyk Tamara (Chernivtsi) Social Processes in Northern Bessarabia at Pre-reform Period (1812–1868)	107
3. Dobrzhansky Serhiy (Chernivtsi) Vasil Prodan and Ukrainian National Resurgence Process in the Bukovina in Second Part of 19 th Century	110
4. Dobrzhansky Oleksandr (Chernivtsi) Formation of the Ukrainian National Elite in Bukovyna (Late 19 th – Early 20 th Centuries)	115
5. Botushanskyi Vasyl', Botushanskyi Oleg (Chernivtsi) The Name of the Artist Mykola Ivasyuk on the Pages of the Bukovinian Press (1886–1902)	119
6. Huyvanyuk Mykola (Chernivtsi) Jaroslav Wesolowski in Social, Political, Cultural and Educational Life of the Galician and Bukovinian Ukrainians (Late 19 th – Early 20 th Centuries)	123
7. Botushanskyi Vasyl (Chernivtsi) The Name and Creativity of Ivan Kotliarevskyi in Bukovina (Middle of 19 th – the Beginning of 20 th Century) (Dedicated to the 110 th -Anniversary of the Monument Opening to the Writer in Poltava)	128
8. Naumenko Andrii (Kyiv) Warfare in Bukovina in December 1915 – January 1916	135
9. Surovtsev Oleg (Chernivtsi) The Holocaust in Bucovina: Retrospective of the Events and the Issue of Reservation of Historical Memory	141
10. Halyna Chaika (Chernivtsi) The Implementation of Public Policy Connected with Ethno-political Situation in the Chernivtsi Region	146

SPECIAL AND AUXILIARY HISTORICAL SUBJECTS

1. Rudyk Elena (Chernivtsi) Development of Long-term Fortification in the Territory of Ukraine (From Ancient Times till the End of 13 th Century)	152
2. Kovalets Taras (Chernivtsi) Cossack Strategy in the Uprising in 1630 in Ukraine	156
3. Nechyporenko Mykhailo (Chernivtsi) Samoylovych Family and the Beginning of Ivan Samoylovych Political Career	162
4. Valiavs'ka Kateryna (Chernivtsi) Elements of the High Life in the Austrian Bukovyna (1774–1815)	166
5. Prokop Taras (Chernivtsi) Reform Efforts of P.Rumyantsev-Zadunaysky as Governor-General of Malorossia	174
6. Guchko Oksana (Chernivtsi) Healthcare in Bukovina (Late 18 th – the First Part of the 19 th Century)	179
7. Holodyuk Yuriy (Vinnitsa) The Position of the Religious Life at Podillia in the 18 th – 19 th Century, the Role and Place of the Monasteries in the Religious Life of the Region	184

8. Haiseniuk Vitalii (Chernivtsi)	
The Russophile Movement in Galicia at the Beginning of 20 th Century	188
9. Obersht Olga (Chernivtsi)	
Russian Nationalist Movement in Ukraine: Ideology and Practice	193
10. Maksymets Ihor (Chernivtsi)	
Activity of Stepan Smal-Stockyi in 1919–1938 (Exile Period)	196
11. Mustetsa Vasil (Chernivtsi)	
The Organization and Activity of OUN-UPA Member Vasil Malanchuk-«Sytyi» (Kitsmanskiy District of Chernivtsi Region)	202
12. Yavorska Iryna (Chernivtsi)	
Moral and Psychological Climate Among Bukovynian Jews After Returning from the Camps of Transnistria and Preconditions of Jewish Emigration from Bukovina	209
13. Shylyuk Oleg (Chernivtsi)	
The Scientific Library Activity of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University in 50 – 70s of the 20 th Century	215
14. Chervins'kyi Andrii (Ivano-Frankivsk)	
The Mapping Personality Taras Shevchenko and Ivan Franko in the Works of Monumental Art in the Carpathian 90 Years of 20 th – Beginning of 21 st Century	219

DOCUMENTS

1. Botushanskyi Vasyl (Chernivtsi).	
The Revolutionary Events in Bukovina in November 1918. To the 95 th -Anniversary of the National Chamber of Ukrainians of Bukovina, November 3, 1918.....	224

REVIEWS

1. Yatsenyuk Fadey (Chernivtsi). <i>Botushanskyi V.M., Bryts'kyi P.P., Yuriichuk Y.P.</i> <i>Osyyp Bezpalko – Famous Ukrainian Community and Political Activist. – Chernivtsi, 2013. – 86 p.</i>	226
2. Shkribliak Mykola (Chernivtsi). <i>Nestor Myzak. Ukrainian blood at Monte Cassino. –</i> <i>Chernivtsi: Ruta, 2013. – 276 p.</i>	227

INFORMATION ABOUT SCIENTIFIC ACTIVITY OF THE HISTORY OF UKRAINE'S DEPARTMENT OF THE YURIY FED'KOBYCH CHERNIVTSI NATIONAL UNIVERSITY IN 2012	230
--	-----

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS	233
--	-----